

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 03.12.1991

Časová verzia predpisu účinná od: 03.12.1991

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

490

ZÁKON

zo 6. novembra 1991

o spôsobe vykonávania referenda

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Úvodné ustanovenie

Pokiaľ sa v tomto zákone používa výraz

- a) „ústavný zákon“, rozumie sa ním ústavný zákon o referende,¹⁾
- b) „príslušný volebný zákon“, rozumie sa ním buď zákon Českej národnej rady o voľbách do Českej národnej rady,²⁾ alebo zákon Slovenskej národnej rady o voľbách do Slovenskej národnej rady³⁾ podľa toho, či ide o referendum vyhlásené v Českej republike alebo v Slovenskej republike,
- c) „oprávnený občan“, rozumie sa ním občan, ktorý je podľa príslušného volebného zákona oprávnený voliť do Českej národnej rady alebo do Slovenskej národnej rady a má preto hlasovacie právo v referende (čl. 1 ods. 3 ústavného zákona).

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 2

Prekážkou vo výkone hlasovacieho práva v referende je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany zdravia ľudu.⁴⁾

§ 3

(1) Návrh na vyhlásenie referenda predloží Federálne zhromaždenie do 5 dní od jeho prijatia⁵⁾ národným radám na vyjadrenie. Vyjadrenie národných rád Federálne zhromaždenie pripojí k návrhu predkladanému prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Pokiaľ sa národná rada k návrhu na vyhlásenie referenda nevyjadrí do 20 dní odo dňa, keď jej bol predložený, platí, že sa k nemu vyjadrila posledný deň tejto lehoty.

(2) Otázka predložená na rozhodnutie v referende (čl. 1 ods. 1 ústavného zákona) sa musí formulovať tak, aby na ňu bolo možné jednoznačne odpovedať „áno“ alebo „nie“.

(3) V referende sa môže rozhodovať o viacerých otázkach.

(4) Ustanovenie odseku 2 platí obdobne aj pre návrh predložený na referendum (čl. 1 ods. 2 ústavného zákona).

§ 4

(1) V oznámení o vyhlásení referenda (čl. 2 ústavného zákona) sa uvedie:

- a) ktorý zákonodarný zbor konanie referenda navrhol a kedy bol návrh prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky doručený,
- b) aká otázka alebo aké otázky alebo aký návrh sa občanom predkladajú na rozhodnutie,
- c) či sa bude referendum konať v Českej republike alebo v Slovenskej republike alebo v oboch republikách súčasne,
- d) deň, prípadne dni konania referenda,
- e) lehota na vytvorenie orgánov pre referendum a na ich prvé zasadanie,
- f) deň vyhlásenia referenda.

(2) Ak je to vzhľadom na obsiahlosť otázky potrebné, uvedie sa jej celý obsah v prílohe oznámenia podľa odseku 1 a v texte oznámenia sa na túto prílohu výslovne odkáže. Príloha je neoddeliteľnou súčasťou oznámenia.

§ 5

(1) Oznámenie o vyhlásení referenda (§ 4) sa vo všetkých obciach republiky, v ktorej sa referendum koná, vyvesí na úradnej tabuli obecného úradu (obce) do 5 dní odo dňa rozoslania čiastky Zbierky zákonov, v ktorej je oznámenie o vyhlásení referenda uverejnené.⁶⁾ Oznámenie o vyhlásení referenda musí byť takto vyvesené až do ukončenia hlasovania v obci.

(2) Oznámenie o vyhlásení referenda musí byť vyvesené v miestnosti na hlasovanie (§ 7 ods. 2) po celú dobu hlasovania v obci.

§ 6

(1) Ak je referendum vyhlásené súčasne v oboch republikách (čl. 3 ods. 1 ústavného zákona), koná sa v ten istý deň na celom území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Ak je referendum vyhlásené v jednej republike (čl. 3 ods. 2 ústavného zákona), koná sa v ten istý deň na celom území príslušnej republiky. Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže ustanoviť, že sa referendum koná vo dvoch dňoch.

(2) Referendum sa koná v určený deň od 7. do 22. hodiny. Ak to miestne potreby vyžadujú, môže sa v Českej republike obecná rada alebo v mestách, ktoré sa členia na mestské obvody alebo na mestské časti, obvodná alebo miestna rada⁷⁾ a v Slovenskej republike starosta obce alebo primátor mesta alebo v mestách, ktoré sa členia na mestské časti, starosta mestskej časti⁸⁾ (ďalej len „príslušný orgán obce“) určiť začiatok referenda na skoršiu hodinu.

(3) Ak sa referendum koná vo dvoch dňoch, začína sa o 14. hodine a končí sa o 22. hodine prvého dňa. Druhý deň sa referendum začína o 7. hodine a končí sa o 14. hodine. Ak to miestne podmienky vyžadujú, môže príslušný orgán obce určiť začiatok referenda na skoršiu hodinu.

DRUHÁ ČASŤ

OKRSKY A OKRESY NA KONANIE REFERENDA

§ 7

Okrsky na konanie referenda

(1) Na hlasovanie (§ 20) a na sčítanie hlasov (§ 23) sa vytvárajú v obciach okrsky na konanie referenda (ďalej len „okrsok“).

(2) Územie okrsku a miestnosť na hlasovanie v každom z nich určí príslušný orgán obce najneskôr 5 dní pred posledným dňom lehoty na vytvorenie orgánov pre referendum.

(3) Pre vytváranie okrskov inak platia obdobne ustanovenia príslušného volebného zákona o volebných okrskoch s tým, že okrskok môže zahŕňať až 2000 oprávnených občanov.

§ 8

Okresy na konanie referenda

(1) Na sčítanie hlasovacích lístkov odovzdaných v okrskoch sa vytvárajú okresy na konanie referenda.

(2) Okresy na konanie referenda tvoria územia okresov podľa predpisov o územnom členení štátu⁹⁾ a ďalej územie hlavného mesta Českej republiky a Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky Prahy (ďalej len „hlavné mesto Praha“) podľa stavu v deň vyhlásenia referenda.

TRETIA ČASŤ

ZOZNAMY NA HLASOVANIE V REFERENDE, LEGITIMAČNÉ LÍSTKY A HLASOVACIE PREUKAZY

§ 9

Zostavenie zoznamov na hlasovanie v referende (ďalej len „zoznam“) zabezpečuje príslušný orgán obce. O zoznamoch platia obdobne ustanovenia príslušných volebných zákonov o zoznamoch voličov.

§ 10

O legitimačných lístkoch na hlasovanie platia obdobne ustanovenia príslušných volebných zákonov o legitimačných lístkoch s tým, že pôsobnosť bývalých miestnych národných výborov patrí príslušným orgánom obcí.

§ 11

(1) Oprávneným občanom, ktorí nebudú môcť hlasovať v okrsku, kde sú zapísaní do zoznamu, vydá príslušný orgán obce na ich žiadosť hlasovací preukaz a súčasne ich z tohto zoznamu vyčiarkne s poznámkou o vydaní hlasovacieho preukazu.

(2) Hlasovací preukaz oprávňuje na zápis a na hlasovanie v inom okrsku v tej republike, v ktorej je okrskok uvedený v odseku 1; účasť pri hlasovaní sa oprávnenému občanovi vyznačí v jeho občianskom preukaze alebo v inom jeho preukaze, ktorý občiansky preukaz nahrádza.

ŠTVRTÁ ČASŤ

ORGÁNY PRE REFERENDUM

§ 12

Všeobecné ustanovenia

(1) Pre organizáciu referenda a zisťovanie jeho výsledkov sa vytvárajú orgány pre referendum (ďalej len „komisie“), ktorými sú:

- a) Federálna komisia pre referendum (ďalej len „Federálna komisia“), ak sa referendum koná súčasne v oboch republikách (čl. 3 ods. 1 ústavného zákona),
- b) Ústredná komisia pre referendum Českej republiky alebo Ústredná komisia pre referendum Slovenskej republiky (ďalej len „Ústredná komisia“), ak sa referendum koná len v jednej z

republik. Ak sa referendum koná v oboch republikách súčasne, vytvárajú sa obe Ústredné komisie,

- c) okresné komisie pre referendum (ďalej len „okresné komisie“) pre každý okres na konanie referenda (§ 8),
- d) okrskové komisie pre referendum (ďalej len „okrskové komisie“) pre každý okrskok (§ 7).

(2) Členom komisie môže byť len oprávnený občan.

(3) Člen komisie sa ujíma svojej funkcie zložením sľubu tohto znenia: „Sľubujem na svoju česť, že budem svoju funkciu vykonávať svedomite a nestranne a budem sa pritom spravovať zákonmi a inými právnymi predpismi“. Sľub skladá člen komisie tak, že sa podpíše pod znenie sľubu, ktorý mu predloží osoba, ktorá zvolala prvé zasadanie komisie.

(4) Komisia je spôsobilá uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov. Uznesenie je prijaté, ak sa zaň vyslovila nadpolovičná väčšina prítomných členov. Ak dôjde k rovnosti hlasov, návrh sa považuje za zamietnutý.

(5) Ak sa člen komisie nemôže na rokovaní komisie zúčastniť, nastúpi na jeho miesto jeho náhradník. Osobu, ktorá je podpredsedom komisie zo zákona, môže pri výkone tejto funkcie zastupovať zamestnanec ňou riadeného úradu, ktorého určí.

(6) Ústredná komisia a okresná komisia si na výpočtové spracovanie vytvárajú odborné (sumarizačné) útvary zložené z pracovníkov aparátu štátnej štatistiky na tento účel pridelených. Títo pracovníci skladajú sľub v znení uvedenom v odseku 3 a pri plnení týchto úloh sú podriadení predsedovi príslušnej komisie.

§ 13

Federálna komisia

(1) Každá politická strana a politické hnutie,¹⁰⁾ ktoré majú vo Federálnom zhromaždení poslanecký klub,¹¹⁾ určí v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda [§ 4 ods. 1 písm. e)] jedného člena Federálnej komisie a jeho náhradníka a oznámi ich mená a priezviská osobe, ktorá zvolá prvé zasadanie Federálnej komisie (odsek 5).

(2) Na prvom zasadaní určí žreb z členov Federálnej komisie jej predsedu a prvého podpredsedu. Žrebovanie riadi najstarší člen Federálnej komisie.

(3) Ďalšími podpredsedami Federálnej komisie sú minister vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a predseda Federálneho štatistického úradu.

(4) Podpredsedovia Federálnej komisie podľa odseku 3 vyčlenia zo zamestnancov úradov, ktoré riadia, potrebný počet pracovníkov na zabezpečenie organizačných a administratívnych prác.

(5) Prvé zasadanie Federálnej komisie zvolá minister vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda [§ 4 ods. 1 písm. e)].

(6) Federálna komisia najmä

- a) dozerá na dodržiavanie právnych predpisov pri príprave a vykonávaní referenda,
- b) rozhoduje o sťažnostiach na postup Ústredných komisií,
- c) zisťuje výsledky hlasovania v rámci federácie,
- d) odovzdá zápisnicu o výsledku hlasovania Predsedníctvu Federálneho zhromaždenia a zašle ju predsedníctvam národných rád oboch republik,
- e) plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona a iných právnych predpisov.

§ 14 **Ústredná komisia**

(1) Každá politická strana a politické hnutie,¹⁰⁾ ktoré majú v Českej národnej rade alebo Slovenskej národnej rade poslanecký klub,¹²⁾ určí v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda [§ 4 ods. 1 písm. e)] jedného člena príslušnej Ústrednej komisie a jeho náhradníka a oznámi ich mená a priezviská osobe, ktorá zvolá prvé zasadanie Ústrednej komisie (odsek 5).

(2) Na prvom zasadaní určí žreb z členov Ústrednej komisie jej predsedu a prvého podpredsedu. Žrebovanie riadi najstarší člen Ústrednej komisie.

(3) Ďalšími podpredsedami Ústrednej komisie sú minister vnútra a predseda ústredného štatistického orgánu príslušnej republiky.

(4) Podpredsedovia podľa odseku 3 vyčlenia zo zamestnancov úradov, ktoré riadia, potrebný počet pracovníkov na zabezpečenie úloh podľa § 12 ods. 6 a pre organizačné a administratívne práce.

(5) Prvé zasadanie Ústrednej komisie zvolá minister vnútra príslušnej republiky v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda [§ 4 ods. 1 písm. e)].

(6) Ústredná komisia najmä

- a) dozerá na dodržiavanie právnych predpisov pri príprave a konaní referenda,
- b) rozhoduje o sťažnostiach na postup okresných komisií,
- c) zisťuje výsledky hlasovania v rámci príslušnej republiky,
- d) odovzdá zápisnicu o výsledku hlasovania predsedníctvu národnej rady príslušnej republiky, a ak ide o referendum vykonané podľa čl. 3 ods. 2 ústavného zákona, zašle zápisnicu predsedníctvu národnej rady druhej republiky a Predsedníctvu Federálneho zhromaždenia,
- e) odovzdá zápisnicu o výsledku hlasovania Federálnej komisii, ak ide o referendum vykonané podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona,
- f) plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona a iných právnych predpisov.

§ 15 **Okresné komisie**

(1) Každá politická strana a politické hnutie,¹⁰⁾ uvedené v § 14 ods. 1, môže určiť v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda [§ 4 ods. 1 písm. e)] jedného člena každej okresnej komisie a jeho náhradníka. Ich mená a priezviská oznámi osobe, ktorá zvolá prvé zasadanie okresnej komisie (odsek 6).

(2) Na prvom zasadaní určí žreb z členov okresnej komisie jej predsedu a prvého podpredsedu. Žrebovanie riadi najstarší člen okresnej komisie.

(3) Okresné komisie musia mať najmenej 5 členov. Ak nie je okresná komisia takto vytvorená spôsobom uvedeným v odseku 1, vymenuje zostávajúcich členov okresnej komisie prednosta príslušného okresného úradu, v hlavnom meste Prahe tajomník magistrátneho úradu.

(4) Ďalšími podpredsedmi okresnej komisie sú prednosta príslušného okresného úradu, v hlavnom meste Prahe tajomník magistrátneho úradu, a riaditeľ príslušného okresného oddelenia štatistického úradu, v hlavnom meste Prahe riaditeľ Mestskej správy Českého štatistického úradu.

(5) Podpredsedovia okresnej komisie podľa odseku 4 vyčlenia zo zamestnancov úradov, ktoré riadia, potrebný počet pracovníkov na zabezpečenie úloh podľa § 12 ods. 6 a pre potrebné organizačné a administratívne práce.

(6) Prvé zasadanie okresnej komisie zvolá prednosta príslušného okresného úradu, v hlavnom meste Prahe tajomník magistrátneho úradu, v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda [§ 4 ods. 1 písm. e)].

(7) Okresná komisia najmä

- a) dozerá na dodržiavanie právnych predpisov pri príprave a vykonávaní referenda,
- b) rozhoduje o sťažnostiach na postup okrskových komisií,
- c) dohliada na zisťovanie výsledkov hlasovania v okrskoch; je oprávnená vyžadovať od okrskových komisií vysvetlenia alebo iné informácie a môže zistené chyby po dohode s okrskovou komisiou odstrániť sama alebo požiadať okrskovú komisiu, aby zistené nedostatky odstránila,
- d) zisťuje výsledky hlasovania v rámci okresu,
- e) odovzdá zápisnicu o výsledku hlasovania Ústrednej komisii príslušnej republiky,
- f) plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona a iných právnych predpisov a úlohy, ktoré jej uloží Ústredná komisia príslušnej republiky.

§ 16

Okrskové komisie

(1) Každá politická strana a politické hnutie¹⁰⁾ zastúpené¹³⁾ v obecnom zastupiteľstve, v mestách, ktoré sa členia na mestské obvody alebo mestské časti, v obvodnom alebo miestnom zastupiteľstve môže určiť v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda jedného člena okrskovej komisie a jeho náhradníka a oznámi ich mená a priezviská príslušnému orgánu obce.

(2) Na prvom zasadaní určí žreb z členov okrskovej komisie jej predsedu a podpredsedu. Žrebovanie riadi najstarší člen okrskovej komisie.

(3) Okrsková komisia musí mať najmenej 5 členov. Ak okrsková komisia nie je takto vytvorená spôsobom uvedeným v odseku 1, vymenuje zostávajúcich členov príslušný orgán obce.

(4) Zvolanie prvého zasadania okrskovej komisie v lehote ustanovenej v oznámení o vyhlásení referenda zabezpečí príslušný orgán obce.

(5) Pracovníkov pre potrebné organizačné a administratívne práce zabezpečí príslušný orgán obce.

(6) Okrsková komisia najmä

- a) zabezpečuje riadny priebeh hlasovania, najmä dozerá na správne odovzdanie hlasovacích lístkov a dbá o poriadok v miestnosti na hlasovanie a v jej bezprostrednom okolí,
- b) vykonáva sčítanie hlasov (§ 23),
- c) odovzdá zápisnicu o výsledku hlasovania príslušnej okresnej komisii,
- d) plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona a iných právnych predpisov a úlohy, ktoré jej uložia príslušné okresné alebo Ústredné komisie.

PIATA ČASŤ
KONANIE REFERENDA

PRVÝ ODDIEL
PRÍPRAVA HLASOVANIA

§ 17

Hlasovacie lístky

(1) Na hlasovacom lístku musí byť uvedené:

- a) deň, prípadne dni konania referenda,
- b) otázka alebo otázky alebo návrh na hlasovanie (§ 3). Ak je viac otázok, označia sa poradovými číslami. Pri každej otázke alebo pri návrhu sa vytlačia dva rámčeky, z ktorých jeden je nadpísaný slovom „áno“ a druhý slovom „nie“,
- c) poučenie o spôsobe hlasovania.

(2) Každý hlasovací lístok musí byť opatrený odtlačkom pečiatky Federálnej komisie.

(3) Federálna komisia určí vzor hlasovacieho lístka a zašle ho Federálnemu ministerstvu vnútra, ktoré v súčinnosti s ministerstvami vnútra republík zabezpečí, aby sa hlasovacie lístky vytlačili a v potrebnom množstve doručili príslušným orgánom obcí.

(4) Príslušný orgán obce zabezpečí, aby sa hlasovacie lístky doručili najneskôr 3 dni pred konaním referenda všetkým oprávneným občanom a v deň konania referenda všetkým okrskovým komisiám.

(5) Ak je referendum vyhlásené len v Českej republike alebo len v Slovenskej republike (čl. 3 ods. 2 ústavného zákona), patrí pôsobnosť podľa odseku 3 Ústrednej komisii a ministerstvu vnútra príslušnej republiky. Na hlasovacom lístku sa odtlačí pečaťka Ústrednej komisie príslušnej republiky (odsek 2).

§ 18

Informovanie občanov

O informovaní oprávnených občanov o čase a mieste konania hlasovania v obci platia obdobne ustanovenia príslušných volebných zákonov o informovaní voličov s tým, že pôsobnosť bývalých miestnych národných výborov patrí príslušným orgánom obcí.

DRUHÝ ODDIEL

§ 19

Kampaň pred referendom

(1) Dobou kampane pred referendom sa na účely tohto zákona rozumie obdobie začínajúce 12 dní a končiacie 2 dni pred konaním referenda. Doba medzi dňom vyhlásenia referenda a konaním referenda nesmie byť kratšia ako 20 dní.

(2) Ak je referendum vyhlásené súčasne v oboch republikách (čl. 3 ods. 1 ústavného zákona), majú politické strany a politické hnutia uvedené v § 13 ods. 1 a v § 14 ods. 1 právo, aby im v čase kampane pred referendom každý, kto získal oprávnenie na televízne a rozhlasové vysielanie na základe zákona Federálneho zhromaždenia, zákona Českej národnej rady alebo zákona Slovenskej národnej rady, poskytol bezplatne spolu 15 hodín vysielacieho času na každom svojom vysielacom okruhu.

(3) Ak je referendum vyhlásené len v jednej republike (čl. 3 ods. 2 ústavného zákona), majú politické strany a politické hnutia uvedené v § 14 ods. 1 právo, aby im v čase kampane pred referendum každý, kto získal oprávnenie na televízne a rozhlasové vysielanie na základe zákona národnej rady príslušnej republiky, poskytol bezplatne spolu 15 hodín vysielacieho času na každom svojom vysielacom okruhu.

(4) 15 hodín vysielacieho času poskytnutého politickým stranám a politickým hnutiam podľa odseku 2 alebo 3 sa medzi politické strany a politické hnutia rozdelí úmerne k celkovému počtu členov ich poslaneckých klubov v príslušných zákonodarných zboroch s tým, že každému z týchto politických strán a politických hnutí sa musí poskytnúť aspoň 10 minút vysielacieho času.

(5) Prípadné spory o poskytnutie vysielacieho času podľa odsekov 1, 2 a 4 rozhoduje Federálna komisia, ak ide o referendum vyhlásené podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona, prípadné spory o poskytnutie vysielacieho času podľa odsekov 1, 3 a 4 rozhoduje Ústredná komisia príslušnej republiky, ak ide o referendum vyhlásené len v jednej republike podľa čl. 3 ods. 2 ústavného zákona.

(6) Úhrady za používanie telekomunikačného zariadenia¹⁴⁾ sa uhrádzajú v rozsahu vysielacieho času poskytnutého podľa odseku 2 zo štátneho rozpočtu federácie a v rozsahu vysielacieho času poskytnutého podľa odseku 3 zo štátneho rozpočtu príslušnej republiky.

(7) Po uplynutí doby kampane pred referendum (odsek 1) je ďalšie presvedčovanie za určitý spôsob hlasovania v referende slovom, písmom, zvukom a obrazom zakázané vo verejných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové komisie a v ich bezprostrednom okolí. Zverejňovať výsledky prieskumov verejnej mienky týkajúcich sa otázok predložených v referende, je dovolené najdlhšie do siedmeho dňa pred dňom konania referenda.

(8) Členovia komisií a pracovníci ich odborných útvarov nesmú poskytovať informácie o priebehu a čiastkových výsledkoch hlasovania až do podpísania zápisnice o výsledku hlasovania.

(9) V priebehu hlasovania (§ 6) je zakázané uverejňovať výsledky prieskumov hlasovania.

TRETÍ ODDIEL

Hlasovanie

§ 20

(1) Oprávnený občan hlasuje osobne; zastúpenie nie je prípustné.

(2) Oprávnený občan hlasuje odovzdaním platného hlasovacieho lístka, na ktorom v príslušnom rámciku krížikom vyznačí, že na otázku alebo návrh odpovedá „áno“ alebo že na otázku alebo návrh odpovedá „nie“. Hlasovanie je tajné.

(3) Oprávnený občan sa zdrží hlasovania odovzdaním nevyplneného platného hlasovacieho lístka.

(4) Ak sa v referende rozhoduje o viacerých otázkach, platia ustanovenia odsekov 2 a 3 pre každú z týchto otázok samostatne.

§ 21

(1) Hlasovanie je neplatné, ak sa odovzdal hlasovací lístok bez úradnej obálky alebo ak v odovzdanej úradnej obálke nie je žiadny hlasovací lístok alebo je v nej viac hlasovacích lístkov alebo je v nej iba písomnosť, ktorá nie je úradným hlasovacím lístkom (§ 17).

(2) Hlasovací lístok (§ 17) je neplatný, ak je pretrhnutý na dve alebo viac častí alebo ak je vyplnený iným spôsobom, než ako je ustanovené v § 20 ods. 2 a 3, alebo je inak upravený.

(3) O platnosti úradnej obálky, o platnosti hlasovania a o platnosti hlasovacieho lístka rozhoduje okrsková komisia.

§ 22

Inak o prípravách v miestnosti na hlasovanie, priestoroch na úpravu hlasovacích lístkov, začatí hlasovania, hlasovaní, poriadku v miestnosti na hlasovanie a v jej bezprostrednom okolí, prerušení hlasovania a ukončení hlasovania platia primerane zodpovedajúce ustanovenia príslušných volebných zákonov.

ŠIESTA ČASŤ

ZISTENIE VÝSLEDKOV REFERENDA

§ 23

Sčítanie hlasov okrskovou komisiou

(1) Po otvorení schránky na hlasovanie vylúči okrsková komisia hlasovacie lístky odovzdané bez úradnej obálky. Po spočítaní odovzdaných úradných obálok a pri vyňatí hlasovacích lístkov z týchto obálok vylúči prípady neplatného hlasovania (§ 21 ods. 1) a zistí:

- a) celkový počet odovzdaných hlasovacích lístkov,
- b) počet neplatných hlasovacích lístkov (§ 21 ods. 2), ktorý vylúči z ďalšieho sčítania,
- c) počet platných hlasovacích lístkov,
- d) počet hlasov „áno“ a počet hlasov „nie“ ku každej jednotlivej otázke alebo k návrhu,
- e) počet zdržania sa hlasovania (§ 20 ods. 3) pri každej jednotlivej otázke alebo pri návrhu.

(2) Inak pre postup pri sčítaní hlasov okrskovou komisiou platia primerane ustanovenia príslušných volebných zákonov o sčítaní hlasov okrskovou volebnou komisiou.

§ 24

Zápisnica o priebehu a výsledku hlasovania v okrsku

(1) Okrsková komisia vyhotoví vo dvoch rovnopisoch zápisnicu o priebehu a výsledku hlasovania, ktorú podpíše predseda, podpredseda a ostatní členovia komisie. Dôvody prípadného odmietnutia podpisu sa poznamenávajú.

(2) V zápisnici okrskovej komisie o priebehu a výsledku hlasovania musia byť uvedené:

- a) doba začatia a ukončenia hlasovania, prípadne jeho prerušenia,
- b) počet oprávnených občanov zapísaných v okrsku do zoznamu na hlasovanie,
- c) počet oprávnených občanov, ktorým sa vydali úradné obálky,
- d) počet odovzdaných úradných obálok,
- e) počet odovzdaných platných a počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov,
- f) počet hlasov „áno“ a počet hlasov „nie“ ku každej jednotlivej otázke alebo k návrhu,
- g) počet zdržania sa hlasovania pri každej jednotlivej otázke alebo pri návrhu.

(3) K zápisnici okrsková komisia priloží stručnú správu o obsahu sťažností, ktoré sa jej podali, a uzneseniach, ktoré k nim prijala.

(4) Po podpísaní oboch rovnopisov zápisnice o priebehu a výsledku hlasovania predseda okrskovej komisie jedno vyhotovenie zápisnice odovzdá bez meškania okresnej komisii a vyčká na jej pokyn na ukončenie činnosti okrskovej komisie.

(5) Okrsková komisia zapečatí odovzdané hlasovacie lístky, úradné obálky a zoznamy na hlasovanie a odovzdá ich spolu s ostatnými dokladmi o hlasovaní do úschovy príslušnému orgánu obce.

§ 25

Zápisnica okresnej komisie

(1) Okresná komisia vyhotoví v dvoch rovnopisoch zápisnicu o výsledku hlasovania v okrese, ktorú podpíšu predseda, podpredsedovia a ostatní členovia komisie. Dôvody prípadného odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

(2) Okresná komisia vykonáva sčítanie a zisťuje výsledky hlasovania v okrese na základe zápisníc o priebehu a výsledku hlasovania odovzdaných okrskovými komisiami.

(3) V zápisnici okresnej komisie musia byť uvedené:

- a) počet okrskov v okrese a počet okrskových komisií, ktoré zaslali zápisnicu o priebehu a výsledku hlasovania,
- b) celkový počet oprávnených občanov zapísaných v zoznamoch na hlasovanie v rámci okresu,
- c) celkový počet oprávnených občanov, ktorým sa v rámci okresu vydali úradné obálky,
- d) celkový počet odovzdaných úradných obálok v rámci okresu,
- e) celkový počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov a celkový počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov v rámci okresu,
- f) celkový počet hlasov „áno“ a celkový počet hlasov „nie“ ku každej jednotlivej otázke alebo k návrhu v rámci okresu,
- g) celkový počet zdržania sa hlasovania pri každej jednotlivej otázke alebo pri návrhu v rámci okresu.

(4) K zápisnici okresná komisia priloží stručnú správu o obsahu sťažností, ktoré sa jej podali, a uzneseniach, ktoré k nim prijala, ako aj o prípadoch porušenia právnych predpisov pri príprave a vykonávaní referenda, ak sa zistená záhada neodstránila.

(5) Po podpísaní oboch rovnopisov zápisnice o výsledku hlasovania v okrsku odovzdá predseda okresnej komisie jeden rovnopis zápisnice bez meškania ústrednej komisii príslušnej republiky a vyčká na jej pokyn na ukončenie činnosti okresnej komisie. Ostatné doklady o hlasovaní odovzdá do úschovy príslušnému okresnému úradu.

§ 26

Zápisnica Ústrednej komisie

(1) Ústredná komisia vyhotoví v potrebnom počte rovnopisov zápisnicu o výsledku hlasovania v príslušnej republike, ktorú podpíšu predseda, podpredsedovia a ostatní členovia Ústrednej komisie. Dôvody prípadného odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

(2) Ústredná komisia preskúma zápisnice okresných komisií a na ich základe vykonáva sčítanie a zisťuje výsledky hlasovania v rámci príslušnej republiky.

(3) V zápisnici Ústredná komisia uvedie:

- a) celkový počet okresov a okrskov v rámci republiky a celkový počet okrskových a okresných komisií, ktoré odovzdali zápisnicu o výsledku hlasovania,
- b) celkový počet oprávnených občanov zapísaných v zoznamoch na hlasovanie v rámci republiky,
- c) celkový počet oprávnených občanov, ktorým sa v rámci republiky vydali úradné obálky,
- d) celkový počet odovzdaných úradných obálok v rámci republiky,
- e) celkový počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov a celkový počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov v rámci republiky,
- f) celkový počet hlasov „áno“ a celkový počet hlasov „nie“ ku každej jednotlivej otázke alebo k návrhu v rámci republiky,
- g) celkový počet zdržania sa hlasovania pri každej jednotlivej otázke alebo pri návrhu v rámci republiky.

(4) V zápisnici Ústredná komisia ďalej uvedie stručný obsah sťažností, ktoré sa jej podali, a uznesení, ktoré k nim prijala, ako aj prípady porušenia právnych predpisov pri príprave a vykonávaní referenda, ak sa zistená závada neodstránila.

(5) Po podpísaní všetkých rovnopisov zápisnice o výsledku hlasovania v republike odovzdá predseda Ústrednej komisie jeden rovnopis zápisnice bez meškania predsedníctvu národnej rady príslušnej republiky. Ak ide o referendum vykonané podľa čl. 3 ods. 2 ústavného zákona, zašle ďalej bez meškania po jednom rovnopise zápisnice predsedníctvu národnej rady druhej republiky, Predsedníctvu Federálneho zhromaždenia a prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Ak ide o referendum vykonané podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona, odovzdá bez meškania tiež štyri rovnopisy zápisnice o výsledku hlasovania v republike Federálnej komisii a vyčká na jej pokyn na ukončenie činnosti Ústrednej komisie. Dokumentáciu o činnosti Ústrednej komisie odovzdá jej predseda do úschovy ministerstvu vnútra príslušnej republiky.

(6) Bez meškania po odoslaní zápisnice (odsek 5) zverejní Ústredná komisia pre referendum Českej republiky prostredníctvom Česko-slovenskej tlačovej kancelárie Českej republiky alebo Ústredná komisia pre referendum Slovenskej republiky prostredníctvom Česko-slovenskej tlačovej kancelárie Slovenskej republiky výsledky hlasovania v príslušnej republike [odsek 3 písm. b), e), f), g)].

§ 27

Zápisnica Federálnej komisie

(1) Federálna komisia vyhotoví v potrebnom počte rovnopisov zápisnicu o výsledku hlasovania v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike, ktorú podpíšu predseda, podpredsedovia a ostatní členovia Federálnej komisie. Dôvody prípadného odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

(2) Federálna komisia preskúma zápisnice Ústredných komisií republík a výsledok preskúmania uvedie v zápisnici.

(3) V zápisnici Federálna komisia ďalej uvedie stručný obsah sťažností, ktoré sa jej podali, a uznesení, ktoré k nim prijala, ako aj prípady porušenia právnych predpisov pri príprave a vykonávaní referenda, ak sa zistená závada neodstránila.

(4) Po podpísaní všetkých rovnopisov zápisnice Federálnej komisie odovzdá jej predseda jeden rovnopis zápisnice spolu so zápisnicami Ústredných komisií oboch republík bez meškania Predsedníctvu Federálneho zhromaždenia a po jednom rovnopise zápisnice spolu so zápisnicami

Ústredných komisií oboch republík zašle predsedníctvam národných rád oboch republík a prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(5) Bez meškania po podpísaní zápisnice (odsek 4) Federálna komisia zverejní prostredníctvom Česko-slovenskej tlačovej kancelárie výsledky hlasovania v Českej republike a v Slovenskej republike [§ 26 ods. 3 písm. b), e), f), g)].

SIEDMA ČASŤ **OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE REFERENDA**

§ 28

Obstaranie pomocných prostriedkov

(1) Všetky pomocné prostriedky, najmä miestnosti na hlasovanie a potreby pre ne, zabezpečia pre okrskové komisie príslušné orgány obcí.

(2) Pre okresné komisie zabezpečí pomocné prostriedky príslušný okresný úrad, v hlavnom meste Prahe magistrátny úrad.

§ 29

Spolupráca iných orgánov a osôb

(1) Všetky štátne orgány a orgány miestnej samosprávy sú povinné spolupôsobiť pri vykonávaní tohto zákona.

(2) Fyzické i právnické osoby podnikajúce v odbore polygrafickej činnosti sú povinné, v rozsahu zodpovedajúcom technickým možnostiam ich prevádzky, na žiadosť štátnych orgánov alebo orgánov miestnej samosprávy plniacich úlohy podľa tohto zákona za odplatu zabezpečiť, aby hlasovacie lístky, legitimačné lístky, hlasovacie preukazy a všetky ostatné dokumenty potrebné pre referendum boli včas a riadne rozmnožené. Nároky na náhradu škody, ktoré vznikli pri plnení týchto úloh, nie sú týmto ustanovením dotknuté.

§ 30

Nároky členov komisií

O nárokoch členov komisií platia obdobne ustanovenia príslušných volebných zákonov o nárokoch členov volebných komisií.

§ 31

Úhrada nákladov spojených s referendom

(1) Výdavky spojené s prípravou, vykonaním a zisťovaním výsledkov referenda vyhláseného podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona sa uhrádzajú zo štátneho rozpočtu federácie. Federálne ministerstvo financií ustanoví spôsob úhrady výdavkov, ktoré vznikli republikám a obciam.

(2) Výdavky spojené s prípravou, vykonaním a zisťovaním výsledkov referenda vyhláseného podľa čl. 3 ods. 2 ústavného zákona sa uhrádzajú zo štátneho rozpočtu republiky, v ktorej bolo referendum vyhlásené. Ministerstvo financií príslušnej republiky ustanoví spôsob úhrady výdavkov, ktoré vznikli obciam.

(3) Výdavkami podľa odsekov 1 a 2 nie sú výdavky spojené s kampaňou pred referendom, s výnimkou úhrad za používanie telekomunikačného zariadenia (§ 19 ods. 6).

§ 32**Výsledok referenda**

(1) Ak ide o referendum vyhlásené podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 3 ods. 1 ústavného zákona, je prijaté rozhodnutie, ak sa nadpolovičná väčšina všetkých oprávnených občanov v každej z republík (čl. 5 ods. 1 ústavného zákona) vyslovila k predloženej otázke „áno“ alebo ak sa vyslovila „nie“.

(2) Ak ide o referendum vyhlásené podľa čl. 1 ods. 2 a čl. 3 ods. 2 ústavného zákona, je prijaté rozhodnutie, ak sa nadpolovičná väčšina všetkých oprávnených občanov v príslušnej republike (čl. 5 ods. 2 ústavného zákona) vyslovila k predloženému návrhu „áno“ alebo ak sa vyslovila „nie“.

(3) Rozhodnutie podľa odseku 1 je výsledkom referenda podľa čl. 6 ods. 1 ústavného zákona; má záväznosť ústavného zákona Federálneho zhromaždenia a nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia rozhodnutia prijatého v referende (§ 33 ods. 1) v Zbierke zákonov.

(4) Lehota podľa čl. 6 ods. 2 ústavného zákona sa počíta odo dňa, keď rozhodnutie prijaté v referende (§ 33 ods. 2) bolo vyhlásené v Zbierke zákonov.

(5) Za vykonané referendum podľa čl. 5 ods. 5 ústavného zákona sa považuje referendum, v ktorom sa prijalo rozhodnutie (odseky 1, 2), ako aj referendum, v ktorom sa rozhodnutie neprijalo.

§ 33**Vyhlásenie výsledku referenda**

(1) Rozhodnutie prijaté v referende k zásadnej otázke formy štátoprávneho usporiadania Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (čl. 1 ods. 1, čl. 3 ods. 1 ústavného zákona) vyhlási Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia ako zákon Federálneho zhromaždenia. Vyhlásenie v referende prijatého rozhodnutia musí obsahovať tieto údaje:

- a) že sa referendum konalo súčasne v Českej republike aj v Slovenskej republike,
- b) deň, prípadne dni konania referenda,
- c) celkový počet oprávnených občanov,
- d) celkový počet oprávnených občanov, ktorí na otázku odpovedali „áno“ a celkový počet oprávnených občanov, ktorí na otázku odpovedali „nie“,
- e) celkový počet oprávnených občanov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní,
- f) otázka alebo otázky, ku ktorým bolo prijaté zhodné rozhodnutie (§ 32 ods. 1) v Českej republike aj v Slovenskej republike a obsah tohto rozhodnutia,
- g) ustanovenie o tom, že rozhodnutie prijaté v referende má záväznosť ústavného zákona Federálneho zhromaždenia.

(2) Rozhodnutie prijaté v referende o návrhu na vystúpenie Českej republiky alebo Slovenskej republiky z Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (čl. 1 ods. 2, čl. 3 ods. 2 ústavného zákona) vyhlási predsedníctvo národnej rady príslušnej republiky ako zákon národnej rady. Vyhlásenie v referende prijatého rozhodnutia musí obsahovať tieto údaje:

- a) že sa referendum konalo v Českej republike alebo v Slovenskej republike,
- b) deň, prípadne dni konania referenda,
- c) celkový počet oprávnených občanov,
- d) celkový počet oprávnených občanov, ktorí na návrh odpovedali „áno“, a celkový počet oprávnených občanov, ktorí na návrh odpovedali „nie“,

- e) že sa v referende prijalo rozhodnutie (§ 32 ods. 2) o návrhu na vystúpenie príslušnej republiky z Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a obsah tohto rozhodnutia,
- f) poučenie o dni zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, pokiaľ bol návrh podľa čl. 1 ods. 2 ústavného zákona prijatý aspoň v jednej z republík.

§ 34

Preskúmanie ústavnosti postupu referenda

(1) Žiadosť o preskúmanie ústavnosti postupu referenda (čl. 5 ods. 4 ústavného zákona) sa môže Ústavnému súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „Ústavný súd“) podať po vyhlásení referenda (čl. 2 ústavného zákona); žiadosť mu musí byť doručená do 10 dní odo dňa, keď k porušeniu ústavného zákona došlo, najneskôr však do 10 dní od podpísania zápisnice Federálnej komisie (§ 27), ak ide o referendum vyhlásené podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 3 ods. 1 ústavného zákona, alebo od podpísania zápisnice Ústrednej komisie príslušnej republiky (§ 26), ak ide o referendum vyhlásené podľa čl. 1 ods. 2 a čl. 3 ods. 2 ústavného zákona.

(2) Pokiaľ žiadosť o preskúmanie ústavnosti postupu referenda, vyhláseného podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona, nebola Ústavnému súdu doručená v lehotách podľa odseku 1, zašle Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia rozhodnutie prijaté v referende (§ 33 ods. 1) na vyhlásenie v Zbierke zákonov (čl. 5 ods. 3 ústavného zákona) do 3 dní po uplynutí najneskoršej lehoty podľa odseku 1.

(3) Pokiaľ žiadosť o preskúmanie ústavnosti postupu referenda, vyhláseného podľa čl. 3 ods. 2 ústavného zákona, nebola Ústavnému súdu doručená v lehotách podľa odseku 1, zašle predsedníctvo národnej rady príslušnej republiky rozhodnutie prijaté v referende (§ 33 ods. 2) na vyhlásenie v Zbierke zákonov (čl. 5 ods. 3 ústavného zákona) do 3 dní po uplynutí najneskoršej lehoty podľa odseku 1.

(4) Ak žiadosť o preskúmanie ústavnosti postupu referenda bola Ústavnému súdu doručená v lehotách podľa odseku 1, Ústavný súd však porušenie ústavnosti postupu referenda nezistil, zašle Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia, ak ide o referendum vyhlásené podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona, alebo predsedníctvo národnej rady príslušnej republiky, ak ide o referendum vyhlásené podľa čl. 3 ods. 2 ústavného zákona, rozhodnutie prijaté v referende (§ 33 ods. 1, 2 ústavného zákona) na vyhlásenie v Zbierke zákonov (čl. 5 ods. 3 ústavného zákona) do 3 dní od vyhlásenia nálezů Ústavného súdu.

§ 35

Konanie pred Ústavným súdom podľa čl. 5 ods. 4 ústavného zákona upravuje osobitný zákon.¹⁵⁾

§ 36

Záverečné ustanovenie

(1) Federálne ministerstvo vnútra po dohode s Ministerstvom vnútra Českej republiky a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ustanoví:

- a) vzory zoznamov na hlasovanie, legitimačných lístkov, hlasovacích preukazov, zápisníc komisií a prípadne ďalších dokladov pre referendum,
- b) podrobnosti o úlohách príslušných orgánov obcí pri
 1. vytváraní okrskov na hlasovanie,
 2. zostavovaní a vedení zoznamov na hlasovanie,
 3. vystavovaní legitimačných lístkov na hlasovanie a hlasovacích preukazov,

4. zabezpečovaní a vybavovaní miestností na hlasovanie,
5. úschove hlasovacích lístkov a iných dokladov o hlasovaní.

(2) Federálny štatistický úrad po dohode s Federálnym ministerstvom vnútra, Ministerstvom vnútra Českej republiky a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a v súčinnosti s Českým štatistickým úradom a Slovenským štatistickým úradom vydá metodiku spracovania výsledkov hlasovania.

(3) Ak je referendum vyhlásené len v Českej republike alebo len v Slovenskej republike (čl. 3 ods. 2 ústavného zákona), patrí pôsobnosť podľa odseku 1 ministerstvu vnútra príslušnej republiky, ktoré ju vykonáva po dohode s Federálnym ministerstvom vnútra; pôsobnosť podľa odseku 2 patrí ústrednému štatistickému orgánu príslušnej republiky, ktorý ju vykonáva po dohode s ministerstvom vnútra príslušnej republiky.

§ 37

Trestné ustanovenie

§ 177 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov znie:

„§ 177

Marenie prípravy a priebehu volieb alebo referenda

Kto inému násilím alebo hrozbou násilia alebo ľstou bráni vo výkone volebného práva alebo hlasovacieho práva v referende alebo iného takým spôsobom k výkonu volebného práva alebo hlasovacieho práva v referende núti, alebo

kto falšuje údaje v doklade o počte členov politickej strany alebo na petícii na volebné účely alebo v inom dokumente súvisiacom s voľbami alebo referendum alebo vedome použije taký dokument ako pravý, alebo

kto vedome nesprávne sčíta hlasy alebo poruší tajnosť hlasovania, alebo

kto inak hrubým spôsobom marí prípravy alebo priebeh volieb do zákonodarných zborov alebo orgánov miestnej samosprávy alebo prípravy alebo priebeh referenda,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“

§ 38

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

- 1) Ústavný zákon č. 327/1991 Zb. o referende.
- 2) Zákon ČNR č. 54/1990 Zb. o voľbách do Českej národnej rady v znení neskorších predpisov.
- 3) Zákon SNR č. 80/1990 Zb. o voľbách do Slovenskej národnej rady.
- 4) § 5 ods. 2 písm. b), § 9 ods. 2 písm. a) a § 24 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.
- 5) Čl. 41 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii v znení neskorších ústavných zákonov.
- 6) § 8 a 11 zákona č. 131/1989 Zb. o Zbierke zákonov v znení zákona č. 426/1990 Zb.
- 7) § 3 ods. 1 a 2 a § 44 ods. 1 a 2 zákona ČNR č. 367/1990 Zb. o obciach (obecné zriadenie).
§ 22 zákona ČNR č. 418/1990 Zb. o hlavnom meste Prahe.
- 8) § 13 ods. 1 a § 24 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.
§ 17 ods. 1 zákona SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave.
§ 15 ods. 1 zákona SNR č. 401/1990 Zb. o meste Košice.
- 9) Zákon č. 36/1960 Zb. o územnom členení štátu v znení neskorších predpisov.
Zákon SNR č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky.
- 10) Zákon č. 424/1991 Zb. o združovaní v politických stranách a v politických hnutiach.
- 11) § 8 zákona č. 56/1991 Zb. o rokovacom poriadku Federálneho zhromaždenia.
- 12) § 55b zákona ČNR č. 35/1989 Zb. o rokovacom poriadku Českej národnej rady v znení zákona ČNR č. 280/1991 Zb.
§ 17 zákona SNR č. 45/1989 Zb. o poslancoch Slovenskej národnej rady.
- 13) Zákon ČNR č. 368/1990 Zb. o voľbách do zastupiteľstiev v obciach.
Zákon SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí.
- 14) Zákon č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách.
- 15) Zákon č. 491/1991 Zb. o organizácii Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a o konaní pred ním.

